

ΤΑ ΚΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΥΣΩΝΟΣ ΣΤΑ ΠΑΛΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

Η ΘΕΡΙΝΕΣ ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ ΤΗΣ ΖΕΣΤΗΣ

Το τρομερό καλοκαίρι του 1584. Ο Δούξ της Πάρμας κι' η «μόδα των βαρελιών». Πώς εξωγράφισε ο Τσιανός το πορτραίτο του αυτοκράτορος Καρόλου V. Η τρέλλα του Βέρντι το καλοκαίρι του 1844. Μιά έρωτική περιπέτεια της κομμωσης Άλντοβράντι στο ύπαιθρο άτελει του γλύπτου Βέλα. Τα κυνικά καύματα και οι... χαμπουρήδες, κλπ. κλπ.

Ο τρομαχτικό κύμα του καύσωνος που ένοσσησε σ' όλη την Ευρώπη από τις αρχές άνοιξη του έρωτηνου καλοκαιριού, λένε ότι είνε πρωτοφανές κι' ότι μόνο στον Ισημερινό ιστορεί κανείς να συναντήσει τέτοιες ανυπόφορες ζέστες. Γιατί όμως ξερνάμε τα κυνικά καύματα του παλιού καιρού; Τα κύματα του καύσωνος ξεσηκώνουν την ανθρωπότητα από την ήμερα της δημιουργίας της... Πολλά από αυτά, μάλιστα, έμειναν ιστορικά, γιατί προκάλεσαν τρομαχτικές καταστροφές και αναμνηστικούς θανάτους.

Ένα τρίτο, λοιπόν, τρομερό καλοκαίρι έφτασε κυριολεκτικώς την Ιταλία το 1854, από τις αρχές άνοιξη του Μαΐου και κράτησε ως τον Οκτώβριο... Σ' ώρες αιώτες τους θερινούς μήνες ούτε μία σταγόνα βροχής δεν έδρασε στο στεγνό και διασκομένο γόνιμο, όπως αναφέρονται ο χρονικογράφος. Ο άερας ήταν μία φλόγα που έκαψε τον λαμό και το στήθος κι' ο ήλιος περιποιότανε και στέγνωσε τα πάντα με μία αφάνταστη ταχύτητα. Από τις περιγραφές αυτές μπορεί κανείς να μαντέψει ότι το θερμομέτρο, αν υπήρχε τότε, θα έδειχνε περισσότερο από 40 βαθμούς. Ο κόσμος δεν τολμούσε πια να βγει από το σπίτι του κι' όλη την ήμερα ήταν τυπωμένους μέσα σε γύρα και σκεπτική ύπογεια. Την νύχτα, πάλι, ανέβαινε στα πιο ψηλά μέρη με την έλπιδα ότι η νυχτερινή αύρα θα τον έδρασε λιγάκι. Μά δεν βαρύνεστε... Κοι τη νύχτα ακόμα δεν κοινούταν ούτε φύλλο!...

Τότε ο Άλβξανδρος Φαρνέζε, ο δούξ της Πάρμας, βρήκε ένα έξυπνο κι' απλό τρόπο για να δροσίζεται. Παρήγγειλε και του έφτιαξαν ένα φασόν βαρέλι που το γέμιζε με παγωμένο νερό κι' έπειτα έβγατινε μέσα από περνούσε έτσι όλη την ήμερα του... Αυτό το παρωδαγιά του δεν άργησαν να το μιμηθούν όλοι οι ευγενείς, ή κυρίες της άριστοκρατίας κι' οι κληρικοί κι' η κούρα του βαρελιού διαδόθηκε σ' όλη την Ιταλία. Κάθε άνθρωπος, εκείνο το ανυπόφορο καλοκαίρι είχε το βαρέλι του, όπως έμεινε έχουμε σήμερα τα λινά ρούχα. Δεν ήταν ένα είδος λοιμού. Κάθε άλλο! Ήταν ένα είδος... φορεσιάς. Ένα έξυπνο σκεπασμα, από το οποίο έβγαινε το κεφάλι, έκρυβε το γυμνό σώμα από τ' αδιάφορα βέλιασμα. Μία μεγάλη, μάλιστα, άριστοκρατίσσα εκείνης της εποχής, η Αικατερίνη Βιολάντε της Γάλλας, όπως αναφέρει ο χρονικογράφος Τζελανόνο, έκαυχάτο ότι είχε καταφέρει να συναντήσει ολόγυμνη με τον άραβωναστικό της, τον Ιωάννη-Γεώργιο τον Μουφροτάτο, δίχως να παραβιάσει τους κανόνες της ευπρεπειάς. Η άσσοφρη Αικατερίνη δηλαδή, δεχότανε τον ευγενή άραβωναστικό της κρυμμένη μέσα στο βαρέλι της σαν... χελώνα!...

Απ' αυτή λοιπόν τη μόδα του βαρελιού μπορεί κανείς να καταλάβει τα κυνικά καύματα που βασάνισαν κατά το καλοκαίρι του 1584 τους δυτικισμένους Ιταλούς.

Μά και την εποχή του ο Τσιανός άρχισε να φτιάχνει την περίφημη προσωπογραφία του αυτοκράτορος Καρόλου V. Μία χρονιά δηλαδή πριν από το τρομαχτικό κύμα του καύσωνος που αναφέραμε, έκανε μία τόσο μεγάλη ζέστη, ώστε οι χρονικογράφοι ώνάμισαν εκείνο το καλοκαίρι «θερός της Κολάσεως»!

Ξεράθηκαν τότε όλα τα δένδρα, όλα τα λειβάδια, όλα τα μικρά ποτάμια και τα τεύματα. Ο κόσμος πέθανε στους δρόμους από ήλιση και τα ζώα έφρεναν λισσοσμένα και τρίτωνα μέσα στα δάση. Η καταστροφές που έγιναν εκείνο το καλοκαίρι είνε απερίγραπτες. Τέλος, ως συμπλήρωμα αυτής της συμφοράς, έπεσαν τρομερές επιδημίες που αποδεκάτισαν κυριολεκτικώς τον κόσμο.

Ο Τσιανός όμως, παρ' όλη την πνιγηρή ζέστη, ήταν ίσχυροειμένος να πρηγανίσει σ' ανάκτορα για να ζωγραφίσει το πορτραίτο του αυτοκράτορος, όπως αναφέρει ο Γερμανός, ντυμένος με την πολυτελεστάτη φορεσιά του, ένα βενετσιάνικο χιτώνα που ήταν βαρύν σαν δολοφόρο... σπάτι!

Ο αυτοκράτορας ήταν πολύ ανόητος στο ζήτημα της εθιμοτυπίας και δεν παρέλειπε ούτε ο ίδιος να δίνει το παρόδειγμα της ανυπρεπειάς. Φορούσε τη μεγάλη στολή του μ' όλα τα γυναικιά της και τα βελούδα της, μά κάτω απ' όλα αυτά τα βαρεία ύφασματα περνούσε πρώ-

τα ένα λινό χιτώνα βουτηγμένο σε παγωμένο νερό...

Μά μέρα ωστόσο, ο Τσιανός δεν μπόρεσε πια ν' άνιξη στη ζέστη που τον έπνιγε και σφοδρότερος μισολπόθιμος μπροστά στο καβαλέτο. Ο αυτοκράτορας τότε, που έπιθυμούσε πολύ να τελειώσει το περίφημο πορτραίτο του, έδωσε την άδεια στο ζωγράφο να ξελαρωφή λιγάκι το ρουχισμό του. Κι' ο Τσιανός που δεν περιμέναε μία τέτοια είνουα της τύχης, πέταξε σαν τρελλός από πάνω του τον βενετσιάνικο χιτώνα του κι' άπέμεινε ολόγυμνος μ' ένα μόνο κομμάτι έσφοροση στη μέση... Ξαλαρωμένος λοιπόν, πήρε πάλι την παλέττα του κι' άρχισε να ζωγραφίζει με περισσότερη διάθεση κι' έτσι μπόρεσε να τελειώσει την προσωπογραφία του Καρόλου V που βρίσκεται σήμερα στο Μόναχο...

Φάνεται όμως ότι οι καλύτερες υποφορές περισσότερο από τους άλλους από τα κυνικά καύματα. Όταν ο Βέρντι, κατά το καλοκαίρι του 1844, συνέθετε τον «Ναυαροδοκονόσορά» του, λίγο έλειπε να τρελλωθεί από την αφάνταστη ζέστη που πυρολούσε τα πάντα και προκάλλεσε αναμνηστικά κρούσματα λίσσας...

Ο Βέρντι, λοιπόν, ξερόνιξε όλη την ήμερα από τη στενοχώρια του και δεν τολμούσε πια να περάσει το κατώφλι του σπιτιού του. Τρυγούσε γυμνός, ξεπαλιώνεστανε άπάνω στα μάμαρα και κάθε τόσο περιλούζονε με άφρονα και παγωμένα νερά.

Το βράδυ όμως, όταν έβγαίνε έξω για να κάνει ένα περίπατο, φορούσε με μία παράξενη έπιμονή τα μαύρα ρούχα του, μη δίνοντας καμιά σημασία στις σιμυβούλες των φίλων του που προσπαθούσαν να τον πείσουν ότι με μία άσση φορεσιά θα υπέφερε λιγώτερο από τη ζέστη. Ο Βέρντι αγαπούσε με μανία τα μαύρα ρούχα και δεν θυμάται κανείς από τους δικούς του να τον ειπε μ' ένα κοστούμι άλλου χρώματος...

Κι' ο Μπετόβεν, πάλι, είχε τη μανία της μαύρης φορεσιάς. Όταν όμως έπαιναν ή καλοκαιρινές ζέστες, τα περούσε από έπάνω του και γύριζε μέσα στο σπίτι ολόγυμνος, ουχιάζοντας από το θυμό του και άπελιδώντας, όπως ήταν ή συνήθειά του, θεούς και δαιμόνες!... Λένε, μάλιστα, ότι το μέιο πρελοίντιο του «Φιντέλιο» το έγραψε ξαυλωμένο μέσα στο μπάνιο του...

Ένα άλλο πάλι καλοκαίρι που έμεινε άξεχαστο για την τρομερή του ζέστη, ήταν το καλοκαίρι του 1864. Ο ήλιος πυρολούσε όλη την Ευρώπη και νομίζει κανείς ότι θα έβαμίζόντουσαν τα πάντα από το πρόσωπο της γης. Το θερμομέτρο είχε ανέβει στους 42 βαθμούς. Ο κόσμος, τρελλός από την άπελεισία του, έπρηξε να λουστή στα ποτάμια και στη θάλασσα... Θα έλειγε κανείς, γράφει ο περιφημος Ήλιος γλύπτης Βισσέντο Βέλα, ότι αναμνηστικά κατάδια κόνιζωναν δαιμόνες της Κολάσεως ξεφουδούσαν τεράστιες φλόγες κι' έκαναν πνιγηρή κι' ανυπόφορη την άτμόσφαιρα. Κάποτε-κάποτε φουούσε ένας άερας που θα έβγαίνε δίχως άλλο από τα σπλάχνα ενός ήφαστείου!... Τα σκυλιά λισσιάζανε και δάγκωναν τους ανθρώπους. Τα κρούσματα της ήλιώσεως ήταν αναμνηστικά. Η δυσανεγία έξολόθρευε τον κόσμο. Η χολέρα, πάλι, αποδεκάτιζε τους άδελφισμένους άραγνισμούς. Κι' οι άνθρωποι δεικναινότουσαν ξαφνικά στο δρόμο, όπως συνέβη με κάποιον δυτικισμένο ταπεινότη, τον Γαστάρο Μοντελλίνι, ο οποίος ένα μεσημέρι τρελλώθηκε άξαφνα και πηδώντας σαν τήφης, άρπαξε από το λαμό τον λοχαγό Μιρουόλι και τον έπνιξε στην πλεισία Καστέλλο, μπροστά στο Παλάτιο Μαντάμι!

Μοντελλίνι, ο οποίος ένα μεσημέρι τρελλώθηκε άξαφνα και πηδώντας σαν τήφης, άρπαξε από το λαμό τον λοχαγό Μιρουόλι και τον έπνιξε στην πλεισία Καστέλλο, μπροστά στο Παλάτιο Μαντάμι!

Ο γλύπτης Βέλα, εκείνο το ιστορικό καλοκαίρι, γνώρισε την πνιγηρή για την άμοσρησία της κομμωση Άλντοβράντι, που την είχε διαδύσει από το Παρίσι ή αυτοκρατορία Εύγενια. Η ώραία κομμωση, λοιπόν, κατέφρησε στο Τουίνιο κι' εκεί συνάντησε μία ήμερα τον μεγάλο γλύπτη, που ήταν έξυπνα χρώναν. Η Άλντοβράντι ήταν μόλις τριάντα κι' έθεωρείτο ως ή ενσάρκωση της θεάς Άφροδίτης. Ο γλύπτης λοιπόν έμεινε θαμπωμένος μπροστά στην άμοσρησία της και θέλησε άμείδως να την άποθανάτιση στο μύχισμα. Μά έκανε τόσο τρομαχτική ζέστη όπως είπαμε εκείνο το καλοκαίρι, ώστε ο Βισσέντο Βέλα και το περίφημο μοντέλλο του αναγκαστικαν να καταφύγουν σ' ένα ύπαιθρο άτελει, κάτω από το οποίο έπρηξε ο ποτάμιος Πάω. Κι' έτσι όμως τους βασάνισε το κύμα του καύσωνος και για πρώτη φορά στήν ιστορία της γλυπτικής βέλευσε ένα γλύπτη να έργάζεται ολόγυμνος όπως ολόγυμνο ήταν και το μοντέλλο του!... Δεν είνε δύσκολο τώρα να μαντέψει κανείς ότι μέσα σ' εκείνο το ύπαιθρο άτελει

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ο Γάλλος μυθιστοριογράφος Πάολ Μοράν (Σκίτσο του Μαγιόρ)

ΟΙ ΩΡΑΙΟΤΕΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

ΕΑΡΙΝΟ

Με τόν 'Απρίλη τόν ξανθό, Κρανούσε ό 'Ερωτας κρασί
 με τόν τριανταφυλλένιο Μάη κι' έπινα άχόρταγα, μεθοΐσα.
 θημάια ένα όνειρο παλιό —'Ήταν ή κοΐνα μου χροΐτη—
 που σβήστηκε μακριά, και πάει... —κι' ήσαν έσύ, ξανθομαλλούσα.

Σέ κήτο άνθίνιο, μακριά Λουλούδια, έρωτας και φώς
 έστρεψε ό 'Ερωτας γιορτάσι —δνερο πουΐβισε και πάει—
 κι' οι καλεσμένοι —έσύ κι' έγώ κι' αναθυμιάια μοναχός —
 κι' ή δλιάντιστη τριγύρω πλάσι.—κάποιον 'Απρίλη, κάποιον Μάη...

BETA II.

ΑΠΟΨΕ

'Απόψε τά ποιήματα σας γιορτάσε ως άπάνω
 απόψε θέλω να χαρώ... απόψε να πεθάνω.
 'Απόψε θέλω τό κρασί τό νοΐ μου να ζαλίση,
 απόψε κάθε έλιθια μου, να ζήση και να σβήση.

'Απόψε θέλω να σάς δώ, ώ' της χαράς μου φίλοι,
 τά πόνοφα χαμόγελα ν' άνθίσουνε στά χείλη.
 'Απόψε θέλω και χορό... απόψε και τραγούδια,
 απόψε ξεμεράματα... σκόρπα νεκρού Λουλούδια!...

(Αθήναι)

ΣΕΡΑΦΕΙΜ Β. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Την άγάπη που μου χάρισε
 ξαναπάρτην πάλι πίσω
 μιά κι' ή μοΐρα μας δέν τούτλει
 πού πολύ να σ' άγατήσω

Ξέγραψε με άπ' τά βιβλία σου,
 ως καθός κι' έγώ άπ' εντός μου,
 πές πως ήταν κι' ή καρδούλα μου
 ή πού άπότην του κόσμου.

Σάσε, κάρτε την εικόνα μου,
 πέταξε τά γραμματά μου,
 πάψε νάχης πειά την έργασι μου
 και να φέρνης τ' όνομα μου.

Κι' έλα πάρε ότι μου χάρισε,
 τίποτα να μην κρατήσω,
 μιά που ή μοΐρα μας δέν τούτλει
 πού πολύ να σ' άγατήσω.

(Νάξος) Ν. ΣΦΥΡΟΕΡΑΣ

ΝΑΞΟΣ

'Απόψε ως πλημμυρά κι' άφροΐς τό πέλαγος τό μιλιόλο
 και σκούσε οι ρόμβοι του βορρά με λίσσα δξω στο καθό
 κι' ως λούζεται στ' άνήσυχια νερά τ' όραιο φεγγάρι,
 τη χάρι έπάρθησα τρελλά μανού καλού βαρβάρι.

Νά πάρω μιά ψαριόδια βαρκούλα με κινέβερτα,
 ν' άνοιξω μόλις βγώ άνοχητά και να φάσω άβέρια
 και νάφθα ως θάξω τον καιρό κατάπρηνο ν' άράξω
 σε μιάν άπάνεμη σου άιτή χαριτωμένη Νάξο.

'Απειράνοθος

Ν. ΠΡΩΤΟΝΟΤΑΡΙΟΣ

Άρχισε ένας από τους λόγους περίπατους έρωτες μεταξύ της όρνιας κομής της 'Αλντοβράντι και του Βισέντσο Βέλα. Αυτός όμως ό έρωτας έμεινε ως τό τέλος... πικραίνοντάς, γιατί, όπως αναφέραμε, ό μεγάλος καλλιτέχνης είχε τά διπλάσια χρόνια του όμορφου μοντέλου του...

Τό περιεργό τώρα είναι ότι δέν ίσοφάρουν μόνο οι καλλιτέχνες από τα κινεζικά καινοτάτα περισσότερο από τους άλλους, αλλά και οι... καινοποιοήδες! Ο περσικός γλωσσολόγος του βασιλέως της 'Ισπανίας Φίλιππου ΙΙΙ, ό Κάνε γνέφ. Μπρονγκάντσα, ένας άπαισιος καινοτομής, όλο τό καινοκαίρι τρέλιανόταν από τη ζέση κι' έντυγε άποιον έρωτα μπροστά του. Γι' αυτό οι κίριοι του αναγκάστηκαν στο τέλος να τον θένουν με γεράς άλωπίδες και να τον άφινουν να περιφέρεται έτσι στ' άνάτορα, γιατί δέν κινδύνευε πια κανείς από την τρέλλα του. Και για να κλείσουμε αυτή τη σειρά των καινοτομώδη, που τρέλιανόταν από τη ζέση, αναφέραμε ότι καινοτομής ήταν κι' ό Ζιαν Κλεμάν, που δολοφόνησε τον Αβγουστο του 1589 τον βασιλέα της Γαλλίας 'Ερρίκο ΙΙΙ...

Προσάχτε, λοιπόν, τους καινοποιοήδες και τους... καλλιτέχνες, αυτές τις ήμέρες που έχει έννοσηψη παντού τό κήμα του καινοτομίας...

ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Πώς πάνων τους πιθήκους στην 'Αφρική. Η άλυσσίδα των μεθυσμένων τετραπόδων. Τα άχναξάφα της Ρωσίας κι' ή συνθήειές τους. Πάπιες και χήνες... φαράδες. Η έξυπνη εφεύρεσις ενός 'Αμερικανού, κλπ. κλπ.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες ενός 'Αγγλου έξερευνητού, οι Ιθαγενείς της Βορφοΐ της 'Αφρικής, πάνων ευκολότατα τους πιθήκους με την έξης άπλουστάτη μεθοδο: Τοποθετούν στα μέση που σναγάζουν οι πιθήκοι, διάφορα δοχεία γεμάτα από ένα είδος ούιστουματώδους ποτού που φτιάχνουν στα μερη αυτά. Οι πιθήκοι, λαίμαργοι και λαχουόηδες εκ φύσεως, πάνων από τό ελγχεστο και δροσιστικό αυτό ποτό ως που φανόται σπουά στο μεθούσι! Ο Ιθαγενής καινοτομής τότε, ό όποιος τους παραφιλάει, βγαίνει, ανακατεύεται κι' αυτός στην παρέα τους και πίνει ένα πιθήκο από τό χέρι. Οι άλλοι πιθήκοι τον μιμούνται άμέσως, πίνει ό ένας τον άλλο και, δέν είναι σπάνιο να ίδης καινούια φορα πέντε-έξη και δέκα πιθήκους χειροπιασμένους, σαν σε χορό, και τραβώντας να οδηγούνται από έναν μαύρο στην καλύτερα του.

Όταν ξεμεράσουν οι καινοτομής οι... πρόγονοι μας, βόσκονται πειά άλωσσοδεμένοι και έτοιμοι για τό έμποριο.

Σε πολλές ήμερες της Ρωσίας ζουν ένα είδος μικρά ψάρια, τά όποια έχουν την περιεργή ιδιότητα να φρεϊάνουν φολιές με χροτα στον πιθμένα, όμοιες ακριβώς με τις φολιές των πουλιών.

Τό μικρό αυτό ψάρι, που τό λένε κολλιτάχα (άγκυροψάρι), έχει μήκος έξ εκατοστόμετρον κι' ή όράη του είναι σεμπασιμένη από σκληρά άγκυράκια. Κάθε άνοιξη, λοιπόν, μαζεύει διάφορα χροτα θαλασσινά και πλέκει μ' αυτά τη φολιή του, για να... κλωστήση μέσα σ'αυτή τα σήα του. Τό περιεργό είναι ότι αυτή την έργασι την κάνουν μόνον τά άρσενικα άγκυροψάρια, τά όποια ανακαλύβουν και τό καθήκον της έπώσεως. Τα θηλυκά έναποθέτουν μόνον τά αυγά τους στη φολιή και φρεϊάνουν κατόπιν, χωρίς να ξαναγιοαστούν γι' αυτά. Η έπώσεσι διαρκεί ένα ήμια περίοιο.

Οι μεγαλύτεροι έχθροί του γένους των ψαριών αυτών είναι αυτά τά ίδια τά θηλυκά, τά όποια φρεϊγούνται κάποτε να καταβορβήσουν τ' αυγά τους, αλλά έπι-

δίζονται από τ' άρσενικά.

Όπως διαγγόνται ή άμερικανικές έφημερίδες, ίδου μιά έξερευνητάτη άλπεινή μεθοδος, που χρησιμοποιεί ένας έφερευνητικός καινοτομής ένας χοριού της Πενσυλβανίας: Κάθε πρωί ό 'Αμερικανός αυτός πίνει τις δεικαπέντε χήνες που έχει στο ύπιστοιακό του και μεριές πάπιες κι' άφου δέσει στα πόδια τους κι' από μιά πετσότα με άγκυροτα και δόλωμα, τις άφινει να πέσουν στο νερό. Οι περισσότεροι αυτοί φροάδες κολιματών, φυσικά, μέχρις ότου κανένα ψάρι ταμπήση τό δόλωμα και πιαστή στο άγκυροτα. Τότε ή πάπια, νοκώθοντας τό πόδι τους να τραβήξει από κάτω, φοβόσονται και βγαίνουν στην έξορά. Έκει τις περιμένουν τά παιδιά του έφερευνητικού ψαρά κι' άφου μαζεψουν τά πιασμένα ψάρια, ξαναδένουν τα άγκυροτα και ξαναφρεϊγουν τις πάπιες στο νερό...

Στό 'Ελβασόν της Σερβίας ζή κάποιος Χριστιανός Νάι όνομαζόμενος, ό όποιος έχει την παραδοχή ιδιότητα να είναι ζωντανό βαρβαίτρο και χρονάμετρο ακριβέστατα συγχροών.

Όσοιδήποτε ώρα της ήμέρας ή της νύχτας κι' αν ερωτηθή ό άνθρωπος αυτός, μπορεί να καθορίση ακριβέστατα την ώρα, μέχρι και των δευτερολέπτων άκόμα, χωρίς να διαφωνήση με τό όρολόγιον του άστεροσκοπίου.

'Ακόμα κι' όταν τον ξενιτίζουν τη νύχτα μέσα στο σκοτάδι, πάλι με την ίδια ακριβεία μπορεί να καθορίση νοερώς, όχι μόνον την ώρα, αλλά και τη βαρομετρική κατάσταση του καιρού.

Ένας 'Αμερικανός έξερευνητής μας παρθέει ένδιαφερόμενες πληροφορίες για τά έθιμα των διαφόρων λαών και τον τρόπο του χαιρετισμού των. Οι κάτοικοι των Φιλιππίνων ήσουν, π. χ., όταν χαιροταίν τό φίλο τους, παίρνουν τό χέρι του ή τό πόδι του —ανάλογως της τιμής που θέλουν να του αποδώσουν —και τό τρίβουν στο μέτωπό τους.

Ο χαιρετισμός των Λατινών είναι άκόμα πιο παράδοχος. Όταν οι Λατινοί συναντώνται, τρίβουν τις μύτες των, κι' αυτό είναι διος διος ό χαιρετισμός των!